

Jyväskylän nuorisovaltuuston lausunto Jyväskylän kaupungin palvelulinjauksista

Tämä on Jyväskylän nuorisovaltuuston eli nuvan lausunto Jyväskylän kaupunki: Palvelulinjaukset 2013-2016 toisesta luonnoksesta. Tässä lausunnossa on listattuna muutosehdotuksia ja kommentteja palvelulinjauksiin ja Jyväskylän nuorisovaltusto toivoo, että muutosehdotukset otetaan huomioon muodostettaessa valmiita palvelulinjauksia Jyväskylän kaupungille.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on tietoinen Jyväskylän nykyisestä taloustilanteesta ja tulevista lakimuutoksista koskien kunnan järjestämiä palveluita. Ymmärrämme, että muutokset ovat tarpeen ja jopa välttämättömiä. Nuorisovaltuuston mielestä on hienoa, että Jyväskylän kaupunki on tehnyt palvelulinjaukset, sillä ne selkeyttävät kuntalaisille, millaiseksi palvelut pyritään tulevaisuudessa kehittämään. Myös kuntalaisten ja varsinkin nuorten mahdollisuudet kommentoida ja esittää muutosehdotuksia palvelulinjauksiin on Jyväskylän nuorisovaltuuston mielestä kiiteltävää.

Jyväskylän nuorisovaltuuston muutosehdotukset sekä kommentit palvelulinjauksiin ovat listattuna alla olevaan listaan sen mukaan, miten ne on numeroitu Jyväskylän palvelulinjaus-listassa.

1. Palvelujen uudistamisessa lakisääteiset palvelut mitoitetaan kaupungin taloudellisten voimavarojen mukaan. Kaupungin toiminnan lähtökohtana on vahvistaa asukkaiden omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä sekä yhteisöllisyyttä.

Jyväskylän nuorisovaltuusto hyväksyy kaupungin toimivan taloudellisten voimavarojen mukaan, mutta kaupungin toiminnan lähtökohtana ei tulisi olla asukkaiden omatoimisuuden, itsenäisen selviytymisen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen, vaan palvelujen turvaaminen. Kaupungin toiminnan lähtökohtana tulisi olla palvelujen turvaaminen oli se sitten kustantamalla se itse tai turvautumalla esimerkiksi vapaaehtoistyöntekijöihin.

4. Lähipalveluina järjestetään pääosa varhaiskasvatuspalveluista ja perusopetuksen alaluokkien opetuksesta, vanhusten päiväkeskukset sekä vanhus- ja vammaispalvelujen kotiin vietävät tukipalvelut, kotihoito ja omaishoidon tuki. Palveluverkkoja kehitetään muodostamalla alueellisia lähi- ja monipalvelupisteitä, hyödyntämällä olemassa olevia tiloja sekä keskittämällä joitakin palveluja.

Jyväskylän nuva kokee, että viimeisessä lauseessa mainitulla kohdalla: "joitakin palveluita" tulisi avata. Mitä palveluita kaupungilla on jo esimerkiksi nyt suunnitteilla keskittää?

8. Hankittaessa palveluja muilta palveluntuottajilta päätökset perustuvat hankintalakiin, kustannusvertailuihin ja laatuvaatimuksiin. Varmistetaan palvelujen arviointi- ja laatukriteereiden läpinäkyvyys. Kustannusvertailussa mukaan otetaan myös palvelusopimusten valmistelusta ja täytäntöönpanosta syntyvät kustannukset. Kustannusvertailuja varten laaditaan kaupungin yhteinen laskentamalli.

Jyväskylän nuorisovaltuusto ehdottaa, että sana "läpinäkyvyys" vaihdetaan sen epäselvyyden ja väärinymmärrettävyyden johdosta.

9. Palvelutuotannon kehittämisessä noudatetaan kuviossa 3 kuvattua prosessia.

Jyväskylän nuorisovaltuusto ehdottaa lisäystä kuvio 3:een. Kuntalaisten tulisi myös saada kommentoida palvelutuotannon kehittämistä.

14. Palvelurakenteita, palveluverkkoja ja toimintatapoja uudistettaessa haetaan palvelukokonaisuuksia läpäiseviä palveluita kokonaistaloudellisten ratkaisujen löytämiseksi ja tarkastellaan muutoksen vaikutusta kokonaisuuteen. Vältetään osaoptimointia, joka voi johtaa kaupunkikonsernin kokonaiskustannusten nousuun.

Jyväskylän nuorisovaltuusto ehdottaa, että sana "osaoptimointi" vaihdetaan. Se on helposti väärinymmärrettävissä. Lisäksi nuorisovaltuusto toivoo, että "palvelukokonaisuuksien läpäiseviä palveluita" termiä avarretaan. Nykyisessä muodossaan palvelulinjauksen kohta 14. on epäselvä kuntalaiselle.

16. Ylläpidettävien viheralueiden, satamien ja uimarantojen määrää ja hoidon tasoa vähennetään kustannussäästöjen aikaansaamiseksi.

Jyväskylän nuorisovaltuusto toivoo, että kaupunki valikoi huolella kussannussäästöjen kohteet. Viheralueet, satamat ja uimarannat ovat paikkoja, jossa kaikki ikäpolvet kohtaavat. Kaupungin tulisi säilyttää suositut kohteet nykykunnossa.

24. Palvelukokonaisuuden tilamaksuja ja taksoja tarkastellaan kokonaisvaltaisesti. Tällöin otetaan huomioon käyttäjien mahdollinen osuus kustannusten kattamisesta sekä tavoite käyttäjämäärien kasvattamisesta.

Jyväskylän nuorisovaltuusto toivoo, että maksukyvyttömiä sekä vähäosaisten pääsymaksu palvelukokonaisuuksissa tulisi jatkossakin pysymään matalampana. Pääsymaksu esimerkiksi museoon tai teatteriin ei saa olla este kuntalaiselle harrastaa esimerkiksi kulttuuria.

3.3 Jyväskylän nuorisovaltuusto haluaa tarkentaa 3.3 Kasvun ja oppimisen palvelut –kohtaa. Johdannossa mainitaan että lukiokoulutuksen järjestää koulutuskuntayhtymä. Miksei lukiokoulutusta ole silti huomioitu itse palvelulinjauksissa? Ammattiopistoja ei edes mainita. Näistä asioista Jyväskylän nuva on hyvin pettynyt ja vaatii muutosta.

33. Nuorisopalveluissa lisätään avustus- ja yhteistyösopimusten sekä vapaaehtoistoiminnan perusteella järjestettävän toiminnan osuutta.

Jyväskylän nuorisovaltuusto haluaa huomauttaa, että nuorisopalvelut ovat ainoa palvelu, joka on suunnattu erityisesti nuorille. Nuorisovaltuusto kannattaa vapaaehtoistoiminnan lisäämistä. Nuva on sitä mieltä, että toiminta nykyisellään on äärimmäisen tärkeää. Siksi Jyväskylän nuorisovaltuusto ehdottaa kohdan "lisätään avustus- ja yhteistyösopimusten" poistamista.

35. Kaikissa palvelukontakteissa kiinnitetään huomiota ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen, jotta sosiaaliset ja terveydelliset riskit tunnistetaan ja niihin voidaan puuttua ajoissa.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on erittäin tyytyväinen kohtaan 35. ja iloinen, että kaupunki ottaa ennaltaehkäisyn tulevaisuudessa hyvin huomioon.

36. Terveyskeskussairaalapalvelut keskitetään asteittain Kyllönmäen alueelle siten, että synergiaedut uuden keskussairaalan kanssa voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Jyväskylän nuorisovaltuusto huomauttaa, että keskitys Kyllönmäelle ei saa haitata hoitoon pääsyä ja nostaa kynnystä lähteä hoitoon tarpeen tullen. Toisella puolella Jyväskylää asuville senioreille tai vähäosaisille voisi järjestää esimerkiksi sairaalakuljetuksen.

45. Kotihoitoa varaudutaan tarjoamaan 20 prosentille, omaishoidon tukea 4 prosentille, palveluasumista 7 prosentille ja laitoshoidoa 3 prosentille yli 75 -vuotiaiden ikäluokasta.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on huolissaan kohdasta 45. Karkeasti arvoituna noin 34 prosentille yli 75-vuotiaiden ikäluokasta on varauduttu antamaan erilaisia palveluita. Miten loput 66 prosenttia tästä ikäluokasta huomioidaan?

51. Henkilökohtainen budjetti otetaan käyttöön. Siinä asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella tehdään päätös palvelujen hankkimiseen käytettävissä olevasta rahamäärästä. Asiakas valitsee itse palvelut, joihin hän käyttää tämän rahan.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on eniten huolissaan koko palvelulinjauksessa kohdasta 51. Esteellisen sosiaalinen elämä, harrastusmahdollisuudet ja liikkumiskyky ympäri kaupunkia ei saa kärsiä. Jyväskylän nuorisovaltuusto nojaa tässä kohtaan 35. liittyen ennaltaehkäisyyn. Jos esteellisiltä viedään pois tärkeä osa heidän elämäänsä voivat he esimerkiksi syrjäytyä. Eikö siis olisi säästää jatkaa nykyisellä linjalla?

53. Uusilla senioriasumismalleilla vastataan joustavasti ikääntyneiden palvelutarpeisiin ja tuetaan yhteisöllisyyttä.

Jyväskylän nuorisovaltuusto haluaa tehdä lisäyksen kohtaan 53.: ”..tuetaan yhteisöllisyyttä sekä yksilöllisyyttä”. Jyväskylän nuva kokee, että jos ikääntyneet kaipaavat myös omaa rauhaa voivat senioriasumismallit sen taata. Myös ikääntyneiden harrastukset ja luonne tulee huomioida.

55. Vaikeavammaisten henkilökohtainen apu toteutetaan pääsääntöisesti työnantajamallilla, jonka rinnalle otetaan käyttöön palveluseteli.

Jyväskylän nuorisovaltuusto toivoo kaupungin huomioivan yksilölliset tarpeet. Jos henkilö tarvitsee normaaliin elämäänsä enemmän kuin palvelusetelillä saa, pitää tämä huomioida.

56. Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnot tuotetaan omana toimintana ja kalleimmista ostopalveluista pyritään luopumaan.

Jyväskylän nuorisovaltuusto toivoo, että luonnokseen 3 tulee listaus ”kalleimmista ostopalveluista”.

58. Kehitysvammaisten laitoshoidoa ostetaan vain poikkeustapauksissa.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on utelias kuulemaan, mikä on ”poikkeustapaus” ja monellekko ”poikkeustapaukselle” kaupunki on valmis laitoshoidoa tarjoamaan.

60. Pitkäaikaistyöttömien, työmarkkinoilta syrjäytymisvaarassa sekä nuorisotakuun piirissä olevia tuetaan työelämäänsä tai koulutukseen tehostetulla palveluohjauksella ja moniammatillisilla toimintamalleilla. Uusien, pysyvien työsuhteiden synnyttämiseksi avataan yhteistyötä yritysten kanssa oman toiminnan ja järjestöyhteistyön lisäksi.

Jyväskylän nuorisovaltuusto on erittäin tyytyväinen tähän kohtaan. Tulevaisuudessa nuva toivoo kuitenkin, että innovatiivisia ideota ja erilaisia malleja voisi ottaa kokeiluun.